

Oglasi, pripolana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika, ili po dogovoru.

Novca predbrojbu, oglasne id. dalje se naputnicom ili položnicom post. stacionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napisu »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari». Narodna poslovica.

Izlati svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju ne podpišu ni ne tiskaju, i nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarijom stoji 10 K u obće, 5 K za sećake } nagodno, ili K 2-—, odnosno K 2-80 o. pol godine.

Izvan carovino više poštarina. Plaće i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., a ostali 20 h., koji u Pul toli izvan lista.

Uredništvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. Izamo neka se naslovjuju evapismat predplata

odgovorni urednik Jerke J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Pul ulica Giulia 1.

Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Birači Hrvati i Slovenci!

U smislu natega proglašen od dne 5. ovoga mjeseca pozvani ste da glasujete: **I. Dne 7. junija (ipnja) ove godine u obćem izbornom rasredu ili petoj kuriji** (u kojoj biraju svi oni, koji su navršili 24. godinu života, bez obzira na porez) za ove kandidate:

1. U četvrtom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Koper:

Prof. Matko Mandić, državni narodni zastupnik, Trst.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Koper osim grada Kopra, Milje, Valodoltra i Lazaret, ali od Lazareta ostaju u ovom kotaru mjesta Pobegi i Cezari; sudbeni kotar Podgrad; sudbenog kotara Piran poresne občine Kaštel, Sveti Petar na Krasu i Kortedžola; sudbenog kotara Buje poresna občina Krasica.

2. U petom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Motovun:

Dr. Ivo Milić,

predstojnik c. kr. kol. suda, Buzet.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Buzet, osim mjesta Buzet; sudbeni kotar Motovun, osim poresnih občina Motovun, Labinci i Višnjani, mjesta Oprtalj, iz poresne občine Višnjada, ali isključiv iz potonje mjesta Ferenci; sudbeni kotar Poreč, osim poresnih občina Poreč, Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane.

3. U šestom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Pazin:

Dr. Matko Laginja, odvjetnik, drž. nar. zastupnik, Pula.

Ovom izbornom kotaru pripadaju sudbeni kotar Pazin, osim mjesta Pazin; sudbeni kotar Labin, osim poresne občine Labin i mjesta Plomin; sudbeni kotar Vodnjan, osim poresnih občina Vodnjan, Sanvicensat; sudbenog kotara Rovinj mjesna občina Kanfanar; sudbeni kotar Pula, osim dijela poresne občine Pula, koji sadržava sam za sebe treći izborni kotar obćega razreda, te osim poresnih občina Fažana, Galežan i Šišan.

4. U sedmom izbornom kotaru sa glavnim biralištem Volosko:

Prof. Vjek. Spinčić, državni narodni zastupnik, Opatija.

Ovom izbornom kotaru pripadaju: sudbeni kotar Volosko; sudbeni kotar Krk, osim poresne občine Krk; sudbeni kotar Cres; sudbeni kotar Lošinj, osim poresnih občina Mali Lošinj, Čunski, Osor, Nerezine i Sv. Jakov, te mjesto Veli Lošinj.

Od navedene četvorice trojica su također poznata našem narodu u Istri. da bi svaka riječ posebne naše preporuke bila potpunom suvišna.

Četvrti kandidat, nova je mlada sila, koju će naš narod poslati u sabor. Gosp. dr. Ivo Milić svojim dosadašnjim djelovanjem u Puli, Buzetu i drugdje osveduje našim narodom, jamči nam za nadaljnji njegov blagotvoran rad.

Svi dakle na izbore sa imenima naših kandidata, da si ponovno osvijetlamo lice.

Političke družtve za Hrvate i Slovence u Istri.

Pazin, dne 24. maja 1908.
Predsjednik: Tajnik:
Dr. D. Trinačević. Dr. Iv. Pruden.

Birači Hrvati i Slovenci!

U smislu proglašenja, odnosno kotarskih izbornih odbora, tiućih se kandidata u takozvanim talijanskim kotarima pete kurije, objelodanjenih u prošlem broju ovoga lista, pozvani ste da glasujete dne 7. junija ove godine:

U prvom kotaru za kandidate: **Medoš Andrija od Luke** posjednik u Medoš.

Ovom izbornom kotaru pripada sve što je pod Piranski sud, izuzamši općine Sv. Petar — Amata (Padena) Kaštel i Korte. Od suda Koparskoga, grad Koper, Milje, Izola i podopćina Lazaret, izuzamši od nje Pobegi i Cezare. Od bujskoga suda mjesne općine Umag i Novigrad.

U drugom kotaru za kandidate:

Gerolami Anto, župeupravitelj, Foškulin,
Mandić Ivan, župnik Kaštel (Buje).

Ovom izbornom kotaru pripada što je pod sud Buje, osim mjesne općine Umag i Novigrad i podopćine Krasica. Od suda Motovunskoga poresne općine Motovun, grad Labinci, Višnjani, gradić Oprtalj i Višnjada, izuzamši od nje Ference. Od suda Porečkoga grad Poreč, i poresne općine Tar, Vabriga, Frata, Vrsar i Funtane. Od suda Buzetskoga samo gradić Buzet. Od suda Pazinskoga samo mjesto Pazin. Od suda Labinskoga samo poresna općina Labin i mjesto Plomin, bez okolića. Od suda Rovinjskoga općine Rovinj i Vale. Od suda Vodnjanskoga samo gradska općina Vodnjan i Svetvincenat. Od suda Puljskoga samo

podopćina Galežan, Fažana i Šišan. Od suda Lošinjskoga Lošinj Mali i Čunski, Lošinj Veli bez Ilovika, pak Osor, Nerezine i Sv. Jakov. Od suda Krčkoga samo grad Krk.

U trećem kotaru za kandidate: **Dr. Rudolf Pederin,** odvjet. kandidat u Puli.

Ovom izbornom kotaru spada stari grad Pula te predgradje Port'Aurea, Sv. Martin, Zaro, Sv. Mihovil i Polikarpo.

Potreba afirmacije našega naroda u ovim kotarima je velika, jer našega naroda ima mnogo u tim kotarima i čim brojnija bude naša afirmacija, tim će biti olakšoen rad za našu budućnost.

Imena oko kojih ste pozvani da se afirmirate su dobro poznati predsjednici »Narodne Radničke Organizacije« u Puli i »Kmečke Zveze« u koparskom kotaru, te dva čestita naša svećenika, objubljena od naroda radi njihovog živog rodoljublja, kojega posvjedočiše svojim djelovanjem.

Zato svi dne 7. junija na izbore sa predloženim kandidateima.

Preporuke izbornicima.

U preporukama, odnosno uputama, objelodanjenim u predšlom broju lista, stoji, da se nakon svršenog izbora isprazni drčrans, u kojoj ostaje samo izborna komisija. Ovom nadodajemo, da ostanu unutra i također i strankini pouzdanci i sudicijari, koji će također dobro paziti, da ne bi iz čijeg tepa ili tajnog kutića ispalilo nekoliko glasovnica, odnosno da ne bi koja glasovnica nepravom otisla, jer smo već imali takvih slučajeva u Istri.

Preporučamo osobito našima, neka brzojmo obavijeste naše Političke družtve u Pazinu o uspjehu izbora u pojedinaj sekciji. Cujemo, da se u nekojima mjesnima opaža već sada neki novi život po krčmama, da se pije sve u bestinost te na stoji vinom omamili one jedne ljude, koji zaboravljaju na svaki stid i na ljudsko dostojanstvo, te ih se pijanih saje da muje narod, da napadaju mirne naše ljude. Čute se već posljedice tudjeg novca, kojim protivnik moralno hoće da kvari narod. Preporučamo svima, neka nam točno javu, ogvase li se gdje stogod izvanrednoga, ili donadu li što potanjega.

Na nekojima do sada obdržanim sastancima naše protivnici pokazali svoju talijansku kulturu, pokazivanjem rogova i raznim svinjskim izrazima. Mi im moramo biti zahvatni za takve izkaze njihove kulture, jer je to znak, da su moralno pali, a takve moralno propale stvarove ne čeka budućnost. Dobro je za naš narod, da imade među svojim protivnicima ovakvih divljaka, napram kojima se mi moramo

vladati kao kulturni narod, ozbiljno, trijezno, te ne pustiti se zavesti od svakog bedastog povika. Pustimo ih neka zvižde, neka urlicu »Viva l'Istria italiana« i alične ludorije, to su njihovi posli, time davaju oduška svojim čuvaltvima, mi radimo, mi skupljajmo svoje izbornike, mi trljebimo slo nesloge, koje se više puta nade amo i tamo među nama. Dan izbora i broj glasova, to je što nas mora sve zaokupiti, sve drugo ne vrijedi lulu dubana.

Drugo je pitanje, kad tko hoće da nas tvorno napade. Tada je dušan svaki čovjek da se brani. Nego naši protivnici su prilicne kukavice, te kad imadu posla sa čovjekom oslabljenim, znadu samo vikati, najviše pokazivati rogove, ali se ne odvažuje na tvorni napadaj, jer znadu moć slavenske pesti.

Ako koji izbornik ne bi dobio iskaznicu i glasovnicu, može se popitati 24 sata pred izbor kod svoje mjesne občine, odnosno kod župana dotičnoga sela, a na dan izbora, ako nema iskaznice i glasovnice, neka se popita kod izbornog komesara i to prije nego počme izbor, a zatim neka se odalaci od okrušja izbornog lokala i napisu, odnosno si dade napisati ime kandidata.

Mollimo na koncu onu hrvatsku i slovensku javnu štampu, koja nas ne ču da pomaže, neka nam barem ne šteti.

Poziv

na XXI. redovita glavna godišnja skupština Družbe sv. Cirila i Metoda na Istru, koja će biti u nedjelju dne 14. juna 1914. u Lignju kod Lovrana.

Raspored:

1. U 9 sati u jutro sv. misa u crkvi Sv. Roka, a zatim blagoslov nove družbine školske zgrade u Lignju.
11. U 10^{1/2} sati prije podne družbina skupština sa sljedećim dnevnim redom:
  1. Pozdrav predsjednika.
  2. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine.
  3. Izvješće tajnika.
  4. Izvješće blagajnika.
  5. Izvješće nadstornog vieća.
  6. Rasprava o promjeni nekih §§ družbenih pravila.
  7. Izbor jednog člana družbine Uprave.
  8. Mozebitni predlozi.
- (Odnosno na posljednju točku dnevnog reda, umoljavaju se ona p. n. gg. skupštinari, koji žele na skupštini podneti kakav predlog, da ga blagoizvole priobćiti družbinoj Ravnateljstvu barem tri dana prije skupštine.)
111. U tri sata poslije podne
n a b a v a
pred Vilom Anonizatom u Lovranu.

OPATIJA, u maju 1914.

Ravnateljstvo

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Pogled po Primorju.

Puljsko-Rovinjski kot.

U subotu svi na skupštinu! Ove subote dne 6. tek. mj. u 8 sati na večer, bit će javna skupština u velikoj dvorani Nar. Doma.

Pohrlite svi na tu važnu skupštinu, gdje ćemo još jednom nabruniti izbornu oružje za nedjeljni znameniti boj!

Izbornici Hrvati i Slovenci. Radi uputa u izbornim stvarima možete se obratiti na naša pouzdanika u velikoj dvorani Nar. Doma, u Istarsku Posujilnicu (Nar. Dom I. kat), u Nar. Rad. Organizaciju (Via Gastropola) — te — pisarne naših odvjetnika — dra. M. Laginja (via G. Carducci 27), dra. I. Zuccon (Corsia Francesco Giuseppe 6, I. kat) dra. L. Scallier (Nar. Dom, II. kat).

U nedjelju na izbore. U nedjelju dne 7. junija počimlje po svoj Istri izborna borba, koja traje kroz cijeli mjesec i u kojoj treba da sve što je hrvatskoga i slovenskoga živo sudjeluje. Kako smo već više puta istaknuli, ovi izbori za zemaljski sabor Istre ovog puta su najvažniji. Moemo ih do sada imati, ovi izbori imaju biti putokazom sistem, vlastima u obće, kako i kamo da uprave kormilo vladanja, da uvide gdje je pravda i gdje nepravda, koji narod živi u ovoj zemlji i kako se kroz ovo 50 godina ustavnog života pravredno i protuzakonito postupalo i vladalo sa hrvatskim i slovenskim narodom u Istri. Zato kod ovih izbora mora sav naš narod, ako želi da mu se dade pravice i zakona, da bez iznimke sa izborom glasovnicom podje u izbore te potkaže, da Hrvat i Slovenac u velikoj većini živi u ovoj zemlji Istri i zahtjeva pravdu i zakon, što mu po Bogu i pravu pripada.

...Kakogod kod ovih izbora zanemariti svoju svetu dužnost traženja svojih prava a uništenja nepravde, nepoštenosti i bezzakonja, taj će ne samo sebi i svojoj porodici počiniti najveći zločin, nego će i svojoj svojoj braći po krvi i jeziku potkazati, da im je neprijatelj, da im želi svako zlo i ropstvo, da ih Talijani, njihova bezdušna i nepoštena sinjorija i nadalje gnjaviti, ubijati i satirati do golotinje i najgorog siromaštva te u svojoj postojbini, na vlastitog ognjista krvavo maći i na kriz pribijati, da tako potlačenog i do puzajućeg stapa osiromašenog lažbe zatire i otuđe. Svaki nek ima na pameti, da je gorje umrijeti nego li umrijeti; kad naš kmet ugosti i nahrani talijansku sinjoriju, debije za plaću meka i patnje prosjaci Nap, a napokon biedna i mučenička smrt sebi i cijeloj porodici.

Tu neka dakle bira naš kmet između dvojega: ili vječito ropstvo i suzanstvo talijanskoj sinjoriji ili pravdu, zakon i slobodu od suzanstva talijanskoga. Neka između ovoga dvojega svaki bira i podje na izbore.

Osobito ovog puta neka naš narod dobro promisli i odluči, hoće li dobro ili zlo. Talijan, taj krvni i vječni neprijatelj poduzeo je i ovoga puta najlupečkija sredstva, da naš narod i nadalje zatrdi u ovom suzanstvu i da ga malo po malo savim satire i uništi, da mu ukrade i zadnju koricu kruha. Tako će Talijani kod ovih izbora varati i silepti naš narod raznim lažnim obećanjima, davati porcije raznih sarduljivih jela i pižake, jednog novca, da kasnije našemu narodu istuđu putu i više toliko otmu i ukradu, dok napokon naš čovjek na svojem vlastitom ne bude morao raditi za neraznog Talijana i dati mu sve, što onojem i trudom zaradi a sam i njegovu obitelj bude skapavala od gladi, a bezdušni i gladni

talijanski sinjorot će gladiti situ trbušinu, nasićenu suljevima našega osiromašenog i izgadnjelog kmeta.

U ove posljedice neka se zamijeli naš narod i ako dobro razmisli, sigurni smo, da će svi naši bez iznimke pohrliti na izbore i dati svoje glase za ljude svoje krvi i jezika onako, kako to predlažu po našem političkom društvu poštenu i pouzdanu našu ljudu iz cijele Istre.

Te naše ljude, predloženi, kojima imamo svjedočiti dati svoj glas u nedjelju 8. junija, napačeni su i napisani točno na prvot strani našega lista za svaki pojedini izborni kotar.

Ova riječi, što, napisane ovdje, ne smiju vr'editi samo za one koji ovo pročita, nego dužnost je svakoga tko ovo pročita, da u svom selu svojim susjedima, prijateljima i znancima i uobće svakomu čovjeku našega roda i jezika ovo dobro protumači i živo poradi, da nijedan naš ne ostane u nedjelju kod kuće nego sa izborom glasovnicom podje na izbor za čovjeka svoje krvi, a to će reći za svoja sveta prava i oslobodjenje ispod talijanskog jarma i robstva. Izbornom glasovnicom izbit ćemo Talijanima najbolje sube, kojima, nas još za porugu nazivlju ščavi, te ako se jednom tako treba osovimo na svoje zoge, postat će oholi Latini umiljat i ponizan te će pada on, trebati od nas koricu biljeba, kako se to zbiva u par propalih talijanskih gradiea, gdje se je naš narod osvjestio i jedino izbornom glasovnicom postigao, da ne hrani i uzdržava više liene talijanske sinjorolte, tramare i postojanje.

Kad nam talijanski svijet u ovoj državi do sada brani, da drugdje izvjestimo i za nas, pravice i zakon, treba da živo prihvatimo i upotrebimo priliku izbora, koji nam još zalibože jedini, pokazuju put, kojim ćemo doći do pravde i pravice i za naš narod.

Zasadimo, dakle junjski rukave i veselo pri da jednoga kojikogod nas ima po cijeloj Istri podjuno u nedjelju 7. junija i, daljnje dajne ovoga mjeseca, na izbore za naše pravice i jednakopravnost i za oslobodjenje iz ščavunskog jarma talijanske gospodije, koja hoće da naš kmet svojim trudom i potom i nadalje uzdržava i hrani a da se gospodiki Latini u gradieima lijepo zabavlja, ništa ne radi i ljencari! Mjesec ne baje to pseto namj laje. Libal, poljske kamorre pravi okaz pise protokola, gupri i klop, bradom, istajno se baš po svoju na našega urednika, jer naš urednik individualno tog libella ne javlja kad ima poći kamo: iz Pule. U umiljenoj mudrosti a inače kamorrajkoj bezočnosti sasliježe nebo i pakao i sve moguće oblaci, da se obore na našeg urednika ne uramed se ni najpodlje i lažne denuncijacije.

Prostatine individua tog libella ne dopiru de našeg urednika, te se samo smijemo sikanju i lajanju kamorrajkoj peštali se bojimo smielosti i glupih groznja njegovih.

Radi informacije oblaetima samo pitame kada uobće slavnati odgovorni urednik libella paljske kamorre vidi i pročita ono što udje u to smetite svaki dan. I drugo nemamo što više da odgovorimo ogavnim bijovolnama individua kosje brade, jer mišec ne baje što pseto namj laje!

Javna izborna skupština u Štanjama držana je sa duhovaki ponedjeljak pred skupom crkvom. Brojno posređen skupštine otvorio je Janko Koplj i dao riječ Dra. Rudolfu Pedricu, koji je u jednozstavnom govoru tumacio narodu važnost sadaknjih izbora i razumao mu u opće djelekrug i sastav pokr. zbora i carejnogkog vijeta. Podučio je narod o nepravdom izbornom redu koji dava vočinu Talijanima u pokrajinskom saboru maktar sa manjina u pokrajini, razjasnio mu je zahtjeve političkog društva za Hrvate i Slovence u Pazinu, a tako je Štanjani

pretežno radničko mjesto dotaknuo se je i socijalnog pitanja te pobijajući program internacionalne stranke pozvao narod neka zamijedi, svoje povjerenje, predloženi cime talijanskim i Socijalno-demokratskim a kompaktno glasuje za hrvatsko-slovenske zastupnike.

Burnim aplauzom i živu poklicima hrvatskim kandidatima Dru. Matku Laginji, Dru. Ivanu Zucconu i Don. Luki Kicu popratalo je prisutan narod izviđanje govornikovo.

Tri skupštine na Barbanštini. Kandidati seoskih pučkih općina (šesti izborni kotar) gg. dr. Ivan Zuccon i supnik Luka Kirac u društvu s drom. L. Scallier kao predsjednikom puljskog pouzdanickog zbora održali su prošlog ponedjeljka, na drugi duhovaki praznik, tri sjajno uspjele javne skupštine na Barbanštini. Prva je bila pr. pod. u gradu Barbanu pod ložom u sjeni okamenjenog mletackog lava, druga popodne u Sajinama a treća na večer u Sv. Mariji od Zdravlja.

U ogromnoj množini sakupljeni izbornici potom su slušali govornike i oduševljeno istima povladjivali. Nigdje ni trunke protivitine, sve skladno i složno, da je bilo divota!

Uredovni sati kod c. kr. kot. poglavarstva u Puli počimlju od 1. junija do 1. oktobra o. g. od 8 sati u jutro do 2 sata poslije podne. Za nužne poslove uvedena je ograničena nadzorna služba od 4 do 6 sati poslije podne. Dani i ure odlićani okupljenom od 17. dec. 1911. br. 2709/11. za obćenje sa strankama ostaju ovom odredbom nepromjenjeni.

Naredna radnička organizacija u Puli, priredjuje u nedjelju dne 7. lipnja o. g. u vetu Narodnog doma veliku zabavu sa — pjevanjem, sviranjem, šaljivom postom, tombuljom i drugim raznim šaljivim igrama. Zabavi će prisustvovati: „Slovensko pletivo in popporap, društvo“ i „Sokolica lantera“. Poslije vitne zabave — Ples — u velikoj dvorani Narodnog Doma.

Početak u 4. sat pos. podne. Pošto čisti dobitak ide u podporni fond bolesnih radnika, očekujemo što mnogobrojni posjet. — Dakle u nedjelju svi na zabavu.

Odob.

Rovinj, 26. maja 1914. U ponedjeljak na večer dne 26. t. mj. kandidat talijansko-liberalne stranke pozvao je izbornike glavnice Istine od A do D na pouzdanleki sastanak po § 2. u obćieko kazalite. Kazalite je bilo dubkom puno, te kad je govornik Andrea Davanzo nastupio na tribunu, da se izbornicima predstaviti, svi prisutni pozdravise ga urnebesnim svitdanjem, koje je sve to većma ratlo, dok nije intervencijom politički komesar te mjestnplim redarstvom ispraznio kazalite. Prisusteri bližu po tome samo oni, koji su imali plemenit poziv, ali od pozvanika je pristupilo jedno desetak osoba; kandidat smatrajući se sigurnim, predstaviti se, ali ne dovrši, kad ga prisutni ponovno pozdravise svitdanjem: nastade liepi prizor: Davanzo gucne vode da se podkripi, te stada protestirali i kojista vikati, rieči se ništa, razumije se, je, gungula, i rika i svitdanje bilo prekomjerno jako tako, da osramoću, govivili rap među, noge, ode. Danas ga u Rovinju nema, za večeras je pozvan ponovni sastanak, nu boje se ponovnog „šaco“ upati se u Poreč, da se posavjetuje s milim Salatom, nebi li mu našto satina na detlyjelu stametu u gradu, gdje njegov brat dr. Pero Davanzo uz preiz svih razjastana pa i svojih pristata vedri i oblaci.

Talijanski liberalci, koji preko volje nareda gospodare gradom Rovinjem, čute se već do sada porizenim u svojoj kuli, tako da kojista snuju da ovjeste izborni rok. Latine sa gradom burijs u Rovinju još nisu ni polski pripravljati a tim manje istu u prepisanom roku istakili za reklamacije. Ta njihova makinacija mletarost

jasno odava, da ondje gdje vide poraz, neće niti da rade, a mi javnim putem pitamo c. kr. Namjesništvo, što miži da uradi, da se jednom i u Rovinju istine istoke, jer dok je diljem naše cijele hrvatske Istre prošao rok za reklamacije, to u Rovinju, gdje su izbori na vratima, gradsko namjesništvo Istina još nije niti savetio.

...Kako kaže istarski Talijani svoje sastanke. Radi predstojećih izbora za istarski sabor sazivlju i talijanski kolovođe u svojim gradieima izborne sastanke i skupštine i to ovaj put u većem broju nego obično. I u tom, kao što i u mnogoga drugom, poveli su se za našom narodnom strankom, koja sazivlje već eto preko 30 godina sabora, skupštine i javne sastanke. Povedoše se za nama ali ne u svemu. Oni sazivlju naime samo svoje prijatelje, istomisljenike i pristate u svoja kazalita, u svoje dvorane ili sobe, kamo ne smije nitko drugi, nego li onaj koji je na taj sastanak pozvan ili koji se može pozivnikom iskazati. O kakvom javnom sastajenju nama kod naših Talijana ni govora. Oni se plate javnosti, kao i djavol svete vode, jer u zatvorenim prostorijama među četiri zida, onako između sebe, mogu varati, sileptiti i lagati po miloj volji, jer ih nitko protivlan ne može i ne smije da čuje. I to zovu naši a) o p o d o m n i (!) Talijani sastankom ili skupštinom, a nije drugo nego li tajni i spletkariski pogovor. Na takovim sastancima sakupe ponešto nauka građanstva ili seljacija, koje ne zna da je živ i onda udri tko zna bolje i više po mrzlik Slovenima, koji im u pokrajini kvare posad — jer neće više da im uljepo silade, da im se pokoravaju i da ih slušaju. Obratilo se i tako tako zavedenom talijanskom seljaku ili gradskom sanaliji, obrtniku itd. pravo stanja stvari u Istri, otvori oči i razširi usta kao da je iz neba pao. Radi toga i drži istarska talijanska kamora u Puli, Poreču, Piranu, Kopru itd. itd. svoje sastanke u zatvorenim prostorijama, jer nebi inače mogla ni smiela varati, sileptiti i lagati.

P. S. Talijani naši hvale se u svojim listovima, kako su jednog našeg čovjeka bacili iz dvorane, jer je molio za riec, da pobije laži i sileparije jednoga od njihobovih kandidata i porečkog jušlara.

Bošinjanski kotar

Is Nerezima. Na dopis od „Unione Nazionale“ od dne 16. pr. mj. pod naslovom „Menzogne elletto agli croate“ dužnost mi je kao prijatelju istine izjaviti i razjasniti sljedeće: U „N. Sl.“ od 14. pr. mj. pod Frajinca i Jurina“ bilo je u par rieči odgovoreno, no sumojajući, da ga svatko nije polanko razumio, hoću da ga ovdje na duže i doslovce rastumačim.

Dopisnik „Unione Nazionale“ govori o selikom danu, kad su se svi poravđani nerezinski tobož Talijani gomirili. Taj veliki dan, bio je valjda, dan prestaje na tužan narod, da čini ono što jedan ili nekoli zapovjedaju. Govori da ne poznaju ni socijalista ni klerikaka. Povero corrispondente!

Govori još u svojem članku: „Vogliamo essere soltanto degni figli di nostri avi“ itd. Mi i to želimo, da bi nerezinci ostali vjerni sinovi svojih djedova. Tko onda zastali, tko veseliji od nas! I vrabci na krovu snadu, odkuda u bili ti djedovi.

Govori nadalje: „Mestatori politici vanuti dai fuori ad impinguerie le macchie“ itd. U Nerezinama među Hrvatima tudjincima su samo svećenik i učitelj. Kapelan ima svoju mrtavu plaćicu a isto tako i hrvatski učitelj, koji vodi račune mještva popajilnice up. paragraf od 300, K na godinu. Malo si dakle mogu puniti zepete. Nego to vam je dragi moji ljudi takodjer neka vrst politike, a zove se: Ču ti reć, da mi ne reće, jer se to baš kod njih dogadja. Tajnik Brako prizna u pr.

80 K mjesečno od Casa rurale za 12 sati uredovanja, a 30 K od Assicurazione mutua delle barche a piccolo cabottaggio, za od prijke 3 sata mjesečnog posla. To je impingiarati la scoccione u pravom smislu riječi, altroché: „Lavoro per bene del popolo“. Zeli li tko zato dokaza, do potrebe eva me pripravna da i dokažem. Slo na sve to gotovo nerezinski narod? Najbrže ništa, jer ga znade on već svojom kalkulacijom, hipnotizirati, a po dočadu rečeno „intempijati“. Ako se netko od Hrvata kumi sa narodom, to je znak da ga narod voli i to više nego li njegova koga se štamp boji, i gista drugo.

Nadalje govori: „Non sanno, che a Neresina ne si compera ne si vende la gente... To će pak go dopisnik najbolje znati, jer se mi Hrvati takovim orudjem ne služimo. Istini za volju moram istaknuti, da se je prigodom zadnjih izbora za parlament u jednoj nerezinskoj krcmi tužnom narodu davalo piti badava koliko je tko htio. Zelim za to svjedoka, eva me pripravna. Gosp. dopisnice, kako se to slatko vata, izvaja i tvrdoja? I to imate obraz da sto tako drosavite plaše. Povara gnuca...“

„Ovoliko za danes, a drugi put odgovorit ćemo vam na drugi dio Vašega dopisa.“

Cros. Umro Kružić, hrva talijanskog barbarska. Dne 29. pr. mj. isa dvomjesečnih teških i neopisanih patnja, oklepacen, svjetlojajevina naše svete vjere, umro je čuvar Narodnog Doma u Cresu.

Poznato je našim članjenim čitateljima, da je na 1. aprila o. g. kada je sliedio politički sastanak u Cresu, podmetnuta dinamitna cigara pred ulazom Nar. Doma i kako je ujedno njene eksplozije izgubio vid i ostao teško ranjen čuvar Nar. Doma Kružić, a sada eva podlegao je ranama.

Na 31. maja bio mu je sprovod. Veličanstvena povorja od preko 800 ljudi, dopatila ga je do groba. Taj dan je cresko groblje bilo prepuno obćinstva kao na dušni dan i sred ove grobne tijeine, sa posviđenog mjesta, držao je nadgrobnii govor upravitelj društine škole i predsjednik Čitaone g. Jerolim Dešilips. Vatrenim govorom, prepletanim samo gorućim hrvatškim čuvstvom, prikazao je on cressancima, kakovim se sredstvima služe naši protivnici, koji nas nazivlju „beva Croate“. Prisutni su od susudatva plakali a isto dobio od vatrenih, godoljubih, riječi, ređragani bili.

Jedno podanik Talijanaca (slavni društva „Societa operaia“), koji su prisustvovali sprovodu, za čitavog su Dešilipsova govora stajali mirni kao grob, hladni kao mrazor.

Isa Dešilipsa govorio je pred O. Sije-gan Ivančić, rođak pok. Kružića. Placuci govorio je o krćanskoj ljubavi, koja je bila duboko usadjena u pok. Kružiću, on je pred smrt oporocio svim svojim neprijateljima.

Slava mućeniku Kružiću! Dolje tirani! Izborni sastanak na otoku Hlovluku i Unijama. Dne 24. svibnja držao se izborni sastanak u Hlovluku, gdje je skupljeni sa od izrazio želju, da mu c. kr. vlada, što prije podigne školaku sgradu i da mu ista učini gat (mul) u luci, jer je to od prijke potrebe za omdjenje stanovništva.

Na Duhove držao se izborni sastanak na Unijama. Skupljeni su se jednogačim poveli za izbornicima Suska, da im se dade ujedno sa Suskom posebna općina odijeljena od M. Lošinja.

Sastanke vodi gosp. prof. Ambroz vitez Haračić, kandidat za istarski sabor.

Izborni sastanak u Valom. Lošinja. U ponedjeljak dne 1. o. m. obćtravan je u Velom Lošnju izborni sastanak, kojega je sazvao mjestni poudanik sabor Polit. društva. Onoliko odustavljenja medju narodom nije već dugo bilo, pa zato možemo punim pravom reći, da je sastanak u svakom pogledu uspjeh.

Sastanak je otvorio i predsjedao mu predsjednik mjestnoga zbora g. I. Abram, koji je u kratko ali liepo pozdravio prisutne. Iza njega govorio je učitelj Miho-ljević o saboru u obće i zašto je raspuzten. Protumacio je zatim, koliko nepravnice čine nama Talijani i pozvao sve, da na 7. juna glasuju za predložene Polit. društva. Učitelj Bopofacić govorio je o nepravdnoj razdiobi izbornih kotara, makar da Hrvati i Slovenci sacijonjavaju većinu pućanstva. Istra. Raslušnjavio je značenje izbora za Veli Lošinj, kako treba da potaknemo protivnicima, da je Veli Lošinj - hrvaško mjesto. Govorili su još g. Ivan Kerečić, koji je bio burno pozdravljen i O. Marjan Polonjio. Obojica su pozvali prisutne a i ostale koji su bili zapriječeni, da se na 7. júnija nadju na izbornom mjestu. Treba da utjeramo strah u kosti našoj tobože „braći“, koji su sada u izbornu vrijeme postali vrlo blagi, a dapače znadu i hrvatski govoriti što inace nijecu, kao da su rođjeni u Apuliji ili Siciliji. Svijesni Hrvati Velikog Lošinja pokazati će 7. júnija, da je Veli Lošinj bio, da jest i da će u budućé biti hrvatski. Pjevanjem „Ljube naše“ svršen je ovaj sastanak.

Krčki kofar

Izborni sastanak u krćkom kotaru. Na Duhove, ponedjeljak i utork obćtravali su kandidati Andrijičić i Spiničić u društvu dra Antončića, ja Krka izborna sastanak u Belom, Bakli, Puntju, Dobrinju, Omlatju i Verbniku. Svi sastanci bili su najblijše posjećeni izbornici su oduševljeno pozdravljali kandidate, te će kod nastajnih izbora listom svi do jednoga glasovali za narodne predložene. Na svim sastancima prihvaćene su jednodušno resolucije za najodlučniji otpor, za potpunu ravnopravnost našeg naroda u svakom obćitru, te nalozeno našim kandidatima, da nesmilju ni za diaku popustiti od narodnih prava u svakom pogledu. Narodni kandidati to svećano obćete.

Sada je do našega naroda na otoku Krku, da izbornom glasovanjem potate svoju narodnu svjetlost i snagu, te svi do jednoga idu glasovati za narodne predložene. Tu ne smije biti izgovaranja, e će i bar mene biti nasti izabran; ne, to ne valja! Svi moramo poći glasovati, da potaknemo, vladi i Talijanima, naš broj, našu jakost, jer po broj glasova uvidit će moćnici, da u Istri sita uvijek većina hrvatskog naroda, pak prema tome vlasti čine veliku nepravdu i krivicu našem narodu, što nam ne daju ne samo naša sveta prava, nego nas još u svakom pogledu izpuštaju i tlačé.

Svi dakle na izbore, da izbornom glasovanicom izvršujemo naša narodna prava!

Voloski kofar

Izborni skupština u Zametu, obćtravana na Spasovo podne u prostorijama Lenca (Devjaka) prošla je veličnim raspoloženjem i najodlučnijim prisutnost. Skupština je otvorio u ime političkog društva dr. Pošćić, a prvi je progovorio prof. Spiničić. Govorio je, kako je monarhija Habeburga postala velevalstju onda, kad su stališ ugarski, hrvatski, češki, da kako svaki za se izabran Habeburga Ferdinanda I. svojim kraljem; kako se tečajem vremena stališ gubili svoju vlast, češki osobito poslije bitke na bitoj gori, a hrvatski poslije nasilne šturji Petra Zrinskoga i Frana Frankopana; i kako se je vlast sve više centralizovala, osobito poslije poraza Napoleona i posli skopćenja svete sveze; to tako su narodi smjeli samo slutiti, al i kako su nezadovoljni bili. To nezadovoljevo pokazalo je 1848., da se pak opet zaljubl kroz puzih 10 godina. Onda se je dalo ustaj, te su narodi po svojim zastupnicima smjeli bar

govoriti. Tada izdanom ustavu nisu se htjeli podati niti Madjari, niti Hrvati banovine, te se je monarhija razdičila u dvije pole, u kojoj jednoj imadu prediast Niemci a u drugoj Madjari, dok Talijani čine stažaju i jednima i drugima.

Te prevlasti su narodi sili, svi viću za ravnopravnostju, i zahtjevaju ju, i dobit će ju. Nemci sile, koja bi jih zaustavila u njihovoj težnji za oslobodjenjem od tuđe prevlasti. Narod izabrat će sada i izabirati uvijek samo takove zastupnike, koji neće popustati od narodnih prava ni za via. Narod će doći k izboru u potpunom broju, da svojim glasovima potakne, da istra nije talijanska nego hrvatska zemlja.

Dr. Pošćić crta događaje u Istri od 14. maja dalje. Govori o novom izbornom i zemaljskom redu, koji bijahu i jesu za nas nepravdani, al koji su smatrali naši zastupnici, u većini, da je stepen na bolje. Talijani u svojoj nadutosti nisu se pak nit toga držali što su sami pomogli napraviti, već su kralli sad jednu sad drugu ustanovu, bilo u zemaljskom odboru, bilo u zemaljskom saboru, kad se je ono bio sastao i kad su htjeli protli svim ustanovam parlamentarnim glasovat 60 ili čak 100 liudca kruna za famoznu izloibu u Kopru. Uvržen je, da će izbornici zahtjevati od svojih zastupnika odlučnost, i da će doći u potpunom broju glasovati za predložene polit. društva.

Dr. Oričić istie, kako mu leži na srcu narodni i gospodarski napredak našega pućanstva u Istri i kako se to pućanstvo mora boriti za svoj obćtanak i za svoje ime u ovoj monarhiji, u kojoj kao da su Niemci i Madjari, u primorskim krajevima lakodjer Talijani, zastupnici, koji samimadju dobili od države. Spominje kako su Talijani i već tako daleko došli, da navajlju i na naše djetake i na našu školaku djecu. Zaključuje, velec da prisutne kao svjestine izbornika ne treba pozivati da dodju punohorno glasovati, jer će oni ko i onako učiniti.

Upravno svistni izbornici odobravali su govoornicima pa svrnlno razgovor i na razne mjestne potrebe u tom ubavom kraju, koj se na medji Rieke jako moćni i liepo razvija. Na rieči izbornika Sajine o potrebi Narodne radničke organizacije, javlja dr. Pošćić, da će biti o tom govora na sastanku dne 27. i 28. na Voloskom. Pošto su se sazivali skupštine ponekle potzabavili s izbornicima, otilsi su uradno pozdravljeni kako na dolasku i tečajem cijeloga njihova boravka i na odlasku.

In Opatici. Ovih dana bijate napokon po nalogu ministarstva nutarnjih posala zatvorena sloglasna igraona, o kojoj se je toliko pisalo i koja je i nekotoj ondanjoj gospodi nspunila šepove srebra i zlata, dočim je manoge tudjince do koje ogullila. Viećna stela, što se je uobće dozvolilo to noćno legto kojekakvih sumnjivih stvarova, da stupi u život, jer bi danas bilo manje proklinjanja i više ljudi na životu. Svršla je svoj samotni život i za njom žale samo spekulanti i smatljivi, koji su svoje torbe punili i mirno uživali nasilnom smrću okrvavljeno zlato.

Pazinski kofar

Izborni sastanak u labinskom sudb. kotaru. Uspjehom ruskom vremenu, došao je na te sastanke liepi broj naroda, te je pomno pratilo govore i upute svojih kandidata, a čuli smo opetovano izraženu želju naših izbornika, neka ih narodni zastupnici čim čeće posjećuju. Zanimanjem je narod primao razne upute, kako mu se vladati prigodom ovih izbora a i kasnije, kako se ima udruživati u razna gospodarska i druga društva, a najutješljive je, da se opata u narodu istnu desnju za pućkim školama, samo je neugodno, da naša jelećivistična Društva u svu najbolju volju ne mote svuda odmah pomoći, a od pokrajine mora se nohtima i zubima

boriti, za dobiti koju školu, osobito tamo, gdje naš narod stenje pod talijanskom obćinom upravom, kako je u Labinu, u Plominu. Nego svaka sila za vremena.

Na duhovsku nedjelju u 9 sati u jutro držao se je sastanak u Kršanu, na kojem su govorili kandidati gg. župnik Grašić i dr. Š. Kurelić, te domaći župnik-Dečan Zidarić. Isti je sat bio progovor dra D. Trinajčića sa izbornicima u Sv. Nedelji. O podpa držao je, g. dr. Trinajčić sastanak u Sv. Martinu, a popodno župnik Grašić i dr. Kurelić u Čepiću, gdje je također govorio župnik iz Brda gosp. M. Barbić.

Na duhovski ponedjeljak u jutro držali su gg. župnik Grašić i dr. Trinajčić na 9 sati u jutro sastanak u Sv. Lovreću a o podne na Polju, pred tamnošnom starinskome crkvićom, iz svete misle. Na tom je sastanku progovorio narodu i župnik iz Sv. Lovreća g. F. Hrdy.

Koparski kofar

Izborni sastanak na pirančkim. U nedjelju dne 28. pr. mj. imali smo na Pirančini dva sastanka, i to u Loretu nad Isulom te u Sv. Luciji (Portorose).

Kad su stigli iz Trsta dr. Brnić i dr. Agnelotto, bio je skupljen već snatan broj naroda, koji je došao iz izliske okolice, da učestvuje kod sastanka, koji je počeo oko 11 i pol sati. Gosp. Fran Oričić otvorio je sastanak te podleo rieči dr. Brniću, koji je puku govorio o našim političkim prilikama u Istri, o talijanskim strankama, koje love naše ljude i otmijaju naše glasove. Pozivao je narod k zajedničkom slogasnom nastupu u borbi za svoja prava protli našim narodnim protivnicima. Za tim je govorio dr. Agnelotto o gospodarenju Talijana u našoj ukoj domovini, prikazao, kako se zanemaruje kulturne i gospodarske potrebe našega naroda u Istri.

Govorio je nadalje g. Medoš, kandidat za I. talijanski kotar obće kurije. Razvio je svoj program kao seljački kandidat, koji najbolje poma, što seljaku treba.

Končno je govorio gosp. Oričić i pozvao narod na slogan nastup u predetojodim izborima.

Isvadjanja govoornika bila su popraćena burnim pješanjem; isto tako i kandidatur g. Andrije Medosa, župnika Ivana Mandića i Rudolfa Pećarića.

Poslije podne u 4 sata počeo je sastanak u Sv. Luciji, obćina Piran. Zadnji barbarski progoni našeg tamnošnjeg pućanstva sa strane piranske nauvoig gospode, doveli su na sastanak velik broj naših ljudi, i tim sastankom se je lakodjer protestiralo protli nezakonitom i samovlastnom postupanjem obćinske piranske politije protli nama.

Sastanak je otvorio g. Fran Oričić i dao rieč g. dru Brniću, koji je medju nim izgovorivim riečima slika oduševljenom narodu borbu za naša narodna prava u Istri.

Narod je govoornika više puta prekideo burnim odobranjem i pješanjem.

Govorio je zatim dr. Agnelotto medju ostalim o prodiranju naša Slavena prema moru, osobito u pirančoj okolici, što pokazuje veću razvojnu moć u borbi za naš narodni obćtanak na našoj, nego li na talijanskoj strani.

Končno je govorio g. Medoš, koji je kazao, ako bi bio izabran, upotrebio bi sve svoje sile za zastupanje kmetakih koristi.

Gosp. Oričić je uz veliko odustavljenje naroda zaključio taj sjajni sastanak, kod kojega je učestvovalo preko 800 birača i drugoga naroda.

Nato je narodna naša glazba iz Sv. Lucije udarala krasne naše korćenice, a narod se je zabavljao još dugo vremena u veselom raspoloženju. Taj će vrlo uspješni sastanak ostati narodu stalno još dugog i miloj uspomeni a pirančoj sinjoriji stalo će opomenom, kako ne ima i nesmije držati u svetu čuvstva našega naroda.

Razne primorske diesti

Is Narodne Zajednice. Naučnici ka za postolje krčki obrt (Istri) Narodna Zajednica za Istru za dva postolara u Istri. Isto društvo (Istri) dva naučnika za

konobarski obrt i jednoga za trgovinu mješovite robe. Obavijesti daje Kancelarija Narodne Zajednice za Istru — Opatija (Villa Dalibor).

Kandidatni kamore u hrvatskim kotarima. Tabljanska kamora u Istri ne može da izadje na dan sa svojim kandidatima u izboru svake obćine, gradova, veleposjeda i trgovačke komore jer se boji, da bi mogla loše proći u sveobščoj kuriji i jer nezas, komu da povjeri čast i teret u rećenim kurijama, pošto se njoj sa svih strana narivava nezrela i nezadovoljna radikalna mladež.

Da bar iole umiri svoje nezadovoljne kandidate, proglasila je nekoje od tih u hrvatskim izbornim kotarima da ih tako usutka i zaslijepi. Nu za taj čoravi posao nabijase lahko izabrali među tolikim kandidatima, muševce ozbiljne, zriete i čvrste, muševce narodnog osjećaja, osobe značajne kojim teče talijanski rod od davne davnine. A jok, takovi se nedadoše na lijepak. Za taj posao valjalo je posegnuti među hrvatske odpadnike, među osobe, koji se rodite sami ili njihovi otci i djedovi u hrvatskim seoskim kućaricama, među one dakle, koji se iznevjerise svojoj krvi, svojem jeziku i materinom mljeku.

I takove nadjoke i te postavise kao kandidate, da se bore poput nekadanjih janjčičara proti svomu rodu i proti vlastitoj braći.

Osim već glasovitog učitelja Korenića, koji nemôže satajiti svog hrvatskog korjena, pa pismo se on što puta Corenić, proglasise svojim kandidatom u našim kotarima vriednoe mu drugove, sve same šorastine nekog Krivičića, pak nekog Jug-a i konačno nekog Fakin-a, koji je odkad je postao gospodin promjenio svoje ime u Fachihi.

Mi njega doduše ne poznamo osobno al mu poznamo vriednog brata R. Fakin-a, koji se nije nikad sramio svog hrvatskog roda ni koljena.

Odpadnici dakle li poturice (dadoše se pod kiriju našem i svojem krvnom dušmaninu i to valjda glavno sa te, da ne bi pala na njih sumnja, da nisu dosta čvrsti i posidani talijanski rodoljubi. Zalostna ni vaika.

Nu nedamo se, da će li narodni odpadnici na dan izbora odušili najbolje, kako ih naš narod duboko prezire i u dobi marci. Tim i takovim valja savapiti na svr glas: nošite se odpadnici, bježite od nas janjčičari!

Kamera se svija i uvija. Tko je prošao zadnje brojeve porečkog jaslara, morao je opaziti, da se pikari onoga lista nalaze u skrajnjoj usbudjenosti a da ne kažemo u stanju ludila.

Poput ranijese zmaje silke porečki listić svoj otvor ne samo proti nama i našoj stranci (to i moraju, tim služe koritari svoj kruh. Op. slag.), nego osobito proti dvim talijanskim protivnim mu strankama t. j. proti talijanskoj pučkoj (klerikalnoj) i talijanskoj socijalno-demokratskoj stranci.

Ove dvie stranke navaljuju na stara kamorističku instroju kao maleni zagrižljivi psi, te ju tresu i drmaju i grizu sa svih strana tako, da se stroja tib malička nikako ne more osloboditi. Matarkama, bezm nogama, više i urlice kano da je izvan sebe, pozivjuć na pomoć i nebo i pakao, proti nezahvalnoj stranačkoj braći. Nevidite li — jadnici — da mi sjedi ljudi slavenski dušman za vratom, a eto od čos braća, krv svoje krvi, radite mi u tom groznom tranuku o glavi.

U ostalom na umirenje slavne kamore, možemo njoj kao stalno pripadnuti, da će se naći stalno u zagrižaju sva trojica — bade li trebato proti nama — miut erat . . .

Nemare na nas ni u Poreču ni u Trstu, ni u Beču. Iz novina doznali smo tečajem ovog mjeseca, kako bi jahu nekoli talijanski politički prvaci imenovani od vlade, valjda od ministarstva željeznica a drzavno željezničko vijeće. U to vijeće imenovani su sami Talijani, i to sva odlučni i zagriženi Talijani, koji nas mrze i preziru iz dna duše.

Mi ne znamo stalno, koji predlaže osobe u to vijeće, niti koji ih imenuje, ali skandal je upravo austrijski, da se u jednoj pokrajini pozva mimolazni ogromni većinu stanovništva i u takovom ekonomskom-gospodarstvom prometnom pitanju.

Jedva biljahu dakle imenovani talijanski članovi u to vijeće, čisamo u novinama, da je vlada — valjda ministarstvo poljodjelstva — imenovalo u državno gospodarstvo vijeće u Beču i članova iz Istre — i to opet sva same Talijane. Kad čorjek

čita ovakve svinjarije, mora da mu se glava smuti. Za pokrajino, koja se bavi većinom poljodjelstvom i koje ogromna većina stanovništva jeau hrvatski i slovenski poljodjelci, za tu pokrajino imenjuje se u državno gospodarstvo vijeće samo Talijani, koji nemaju za našega poljodjelca ni za naše gospodarste prilike ni smisla ni srca. Takova nepravda morala bi već jednom prestat i naši bi zastupnici u državnom saboru morali vladi na sva usta doviknuti, da se ljuto vara, ako misli, da su istarski Slaveni samo zato na svietu u ovoj nesretnoj državi, da njoj plaćaju krvave poreze i da za nju žrtvuju ponajbolju svoju mladež.

Sranina i Jurina

Fr. Ročki krunel se j' posmradih va tračan stem abrejide.

Jur. Ma je moral i polizat.

Fr. Onda je šal smradit va poretko korito.

Jur. Oni tamo podnesu sve, sad imaju dobar stumih.

Fr. Jurino moj i va Kopre da imaju Talijani dvojicel.

Jur. Kakove su pak raci!

Fr. Jenemu je otac Felice a mati Ka mora a drugi da j' bit nahodit.

Jur. Te pak slagat?

Fr. Bravo da te, kako i pes i macka.

Jur. Pak da ni Felice srećan!

Poziv

na glavnu skupštinu „Ročkog društva na štednja i zajmovo“ r. z. n. n. j. koja će se održavati u nedjelju dne 14. lipnja o. g. na 7¹/₂ sati prije podne u kući g. Petra Mikolavčića u Rocu sa sljedećim

RASPOREDOM:

1. Izvještaj upravnog i nadzornog odbora.
2. Odobrenje računskog zaključka za godinu 1918.
3. Čitanje zapisnika o izvršenoj reviziji.
4. Izbor društvenog upravitelja.
5. Izbor jednog člana nadzornog odbora.
6. Imenovanje računara.
7. Slučajnosti.

Ne dozove li se na urećen sat dostatan broj članova, održavat će se pol nata kasnije druga glavna skupština, koja će valjano zaključivati sa svakim brojem prisutnih članova.

Odbor.

Llepo se čita današnji oglas „Slovenske i Hrvatske narodne Straže“, s kojim se naručnicima turskih srećaka obećaju glavni zgodnici po 400.000 i 200.000 zlatnih franaka. Upozorujemo!

Anstro-hrv. parobrodarsko društvo na dionice u Punta.

Plovidbeni red počam od 1. lipnja do 31. listopada t. g.

Redovite pruge po Kvarneru.

Punat-Krk-Glavotok-Malinska-Omišalj-Rieka svaki dan tamo i natrag.

Baška-Punat-Rieka svake srijede i subote tamo, petak i utorka natrag.

Rieka - Opatija - Lovran - Rab svaki petak tamo i natrag.

Rieka - Opatija - Bell - Krk - Punat - Baška - Rab - Lošinj - Lošinj - Lošinj - Lošinj (luka sv. Martin) Neretno svake srijede tamo, četvrtak natrag.

Rieka - Cirkvenica - Baška - Rab - Lošinj - Čikat - Lošinj - svaki ponedjeljak tamo, utorka natrag.

Vrbnik - Šila - Cirkvenica svaki dan tamo i na trag, utorka produženje do Rieke.

Plovidbeni redovi badava i franko.

Glavno odpravništvo:

na Rieci Riva Cristofere Colombo 4, telefon 1284, — u Opatiji na gatu u vlastitom kiosku, telefon 272.

*****

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zalaha

šivaćih strojeva
za krojače, postolare
Singer šivaći stroj
za obrt i domaću porabu
K 76.—
sa 5 godišnjim jamstvom!

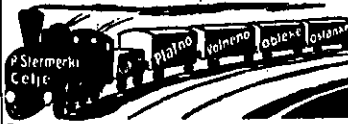
Dvokolice

Premier Es-ka Helios, dvo-

kolice Courir stoje K 150.—. Gjenik se pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim
Jos. Dekleva i sin
Gorice, via Muntolpio 1.

*****

I razna moderna roba za muška i ženska odjela rasadila uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stormecki u Celja (Stajerska)
br. 314.

Pišite po glavni gjenik o više od staudu stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

Turske srećke!!!

6 vučenja svake godine — Glavni zgodnici u zlatnim frankima:
400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000

Svaka srećka mora dobiti!

Pozor!! Buduće vučenje: **1. lipnja.**

Mjesečni obrok 6 Kr.

Upute daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“
Valentin Urbančić, Ljubljana 15.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE

POKUĆTVA

Flip Barballé - Pufa

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2.

ALFA

Brzi stroj za parenje krme za blago jest najbolji parionik cicloga svijeta

Patentovan! posebna naprava za pečenje rakije i šljivovice.

Naprava sa isparivanjem pouda od vina i plve. — GORITO SA

MUMANJ BOJA.

Dien. društvo ALFA SEPARATOR
REO, XII/0.

Narode!

Ima na Kastavščini nekakva stranka, koja se nazivlje socijalističkom strankom. Nije to nikakva stranka, već su to sami odpadci nekadašnje Krstičeve stranke.

Mi smo to znali i otprije — a najnoviji proglas nekakvog tobožnjeg socijalističkog odbora to nam još i potvrđuje. Taj proglas nije drugo, nego prepis nekadašnjih Krstičevih proglasa, što ih je famozni Slocarić našno negdje na „šofitu“.

Najprije govori taj proglas o nekakvom klerikalnom zarobljenju, dok i djeca znadu, da naša narodna stranka u Istri odsudjuje jednako pretjeranosti pojedinaca, dolazile one sa strane svećensiva ili iz usijanih mozgova takozvanih ultra-slobodomnika.

Nego tu je na mjestu ona: reci mi, da ti ne rečem! Poznato je, da su klerikalci u bečkom parlamentu najjača i najpouzdanija potpora vlade, one vlade, koju na svojim skupštinama socijalisti odsudjuju najžešće. Pa što se događa?

Dostatan je jedan mig i — dakako za kapurione — jedan dobar bakšiš, pa da se ti isti socijalisti slože s tobože omraženim klerikalcima, i da priteku u pomoć tobože omraženoj vladi. Ova je činjenica već stotine i stotine puta bjelodano dokazana. Ne vjerovati u nju mogu još samo oni, koje su socijalisti do skrajnosti zaglupili i zarobili.

U proglasu ima i ova čisto Krstičeva rečenica: Politici raspirivanja mržnje protiv naroda talijanskoga jezika, treba da suprotstavimo politiku bratstva i sporazuma...

Tako je pisao i Krstić, dok su ga plaćali Talijani.

A mi odgovaramo: Politiku bratstva i sporazuma možoš voditi s onim, tko tebe priznaje, tko tebe štuje i tko je voljan, da te učini sebi ravnim.

A što čine Talijani? Pitajte uboge naše seljake, koji su odsudjeni, da žive u blizini njihovih gnijezda. Pitajte, pa ćete čuti, kako te naše jadne nevoljnike Talijani progone, kako ih mrze, blate i preziru i s tim narodom, da mi živimo u bratstvu? S talijanskim narodom, koji nam već stotine godina otimlje i gazi sva naša prava, s narodom, koji hoće da nas istrijebi s lica ove istarske zemlje, s narodom, koji pljuje nam na obraz, s narodom, koji blati, panje, grdi našu rođenu, milu i slatku materinju riječ? U bratstvu hoćete da živete s narodom, koji svoj jezik nazivlje svim mogućim slatkim nazivima, dok o našem veli, da je varvarski jezik, jezik za životinje, a ne za ljude?

S takvim narodom hoćete vi da živimo u nekom bratstvu? A pitamo vas: može li tu uobće biti kakovog bratstva? Može li biti sporazuma između mrkog i proždrljivog vuka i nevoljnog proganjenog jagujeta? Ne, čist obraz, zdrav razum i ponosno srce ne može ući u takav sporazum. U nj mogu ući samo oni ljudi našega jezika, koji su već davno svoj stid bacili pod noge, koji će za Judin novac prodati i rođenu svoju majku. A sada da pitamo tu pokvarenu bandu, da nam odgovori na ovo pitanje:

Ako je doista potrebno, da mi u Istri živimo u bratstvu s našim za nevolju gospodarima Talijanima, pitamo, zašto se protivu tih istih Talijana dižu socijalisti u Trstu, u Milju, u Kopru, u Piranu, u Rovinju, u Puli — i drugud? Mi mislite, da mi ne znamo, kakov se ljuti boj bije u onim stranama? Ali mi znamo i zašto? Mali puk ne može da podnosi talijanski zulum, pak se bunu. Socijalistički kolovodje — obećavaju mu kako po navadi zlatna brda — i jedan neupućeni svijet ide s njima. Kapurionima je pak stalo samo do toga, da dodje do užeg izbora, da mogu onda bolje trgovati. Prije užeg izbora su im Talijani lopovi, a onda se na jednoro sve okrene: i mali puk mora da glasuje za svoje omražene gospodare jer tako hoće kolovodje, a zna se i zašto.

To je socijalistički moral.

Kolovodje govore, da treba u prvom redu zahtjevati „opće, jednako, tajno i proporcionalno pravo glasa za sabor i općine“. To traži naša narodna stranka već punih četrdeset godina. Tko je kriv, da mi u Istri nemamo jošte toga prava? Talijani, koji imaju u svojim rukama škare i sukno. Evo lijepe prilike socijalističkim kolovodjama, da nam to pravo dobiju. Oni žive s Talijanima u bratstvu — jedna njihova riječ i Istra će imati ono željeno pravo... Hoće, da! Ne daju Talijani toga prava, jer znadu, da bi to bio kraj njihove grдне tiranije!... Proglas nazivlje naše ljude — hrvatska snjesa! Tako nazivlju naš narod čeljad, koja se je sama iskorjenila, odbila od rođenog tla, koja je prekinula svoje krvne sveze, pogazila najmilije ljudske osjećaje, i sada stuje negdje sama, bez domovine, bez imena, bez ponosa, dok se radništvo cijeloga prosvjetljenoga svijeta, njemačko, talijansko, česko, od dana u dan sve jače okuplja pod narodni barjak i u narodnim demokratskim redovima traži poboljšicu svoga stanju.

Da svršimo: Proglas pozivlje naše radnike iz Kastavščine, da u nedjelju 7. ov mj glasuju za nekoga zidara Vartjena U Lovranu i u Mošćenicama preporučuju ti isti ljudi nekoga Sandri-a. Mi pak pozivljemo sve, kojima je do svog obraza, časti i poštenja, sve, kojima je do narodne sreće i dobrobiti, sve, kojima je do oslobodjenja ove nesretne istarske zemlje ispod talijanskoga jarma, da u nedjelju, dne 7. ov mj, dadu svoj pošten glas poštenjaku, domaćemu sinu, staromu boreu za naša potlačena prava, velezaslužnom

prof. Vjekoslavu Spinčiću,
zastupniku na carevinskom vijeću

Živio Spinčić! Živili naši!

konobarski obrt i jednoga za trgovinu
mješovite robe. Obavijesti daje Kancelarija
Narodne Zajednice za Istru — Opatija
(Villa Dalibor).

Kandidati kamore u hrvatskim kota-
rima. Talijanska kamora u Istri ne može
da izadje na dan sa svojim kandidatima u
izborništvu seoskih občina, gradova, vele-
posjeda i trgovačke komore jer se boji,
da bi mogla isto proći u sveobćoj kuriji
i jer ne zna, komu da povjeri čast i teret
u rečenim kurijama, pošto se njoj sa svih
strana narivava nezrela i nezadovoljna
radikalna mladež.

Da bar tole umiri svoje nezadovoljne
kandidate, proglasila je nekoje od tih u
hrvatskim izbornim kotarima da su tako
ušutka i zasljepi. Nu za taj čoravi posao
nebijase lahko izabrali medju tolikim kan-
didatima, muzeve ozbiljne, zriete i čvrste,
muzeve narodnog osjećaja, osobe značajne
kojim teče talijanski rod od davne dav-
nine. A jok, takovi se nedadoše na lijepak.
Za taj posao valjalo je posegnuti medju
hrvatske odpadnike, medju osobe, koji se
rodise sami ili njihovi otci i djedovi u
hrvatskim seoskim kućaricama, medju
one dakle, koji se iznevjerise svojoj krvi,
svojem jeziku i materinom mljeku.

I takove nadjose i te postavise kao kan-
didate, da se bore poput nekadanjih ja-
njčara proti svomu rodu i proti vlastitoj
braći.

Osim već glasovitog učitelja Korenića,
koji nemote zatajiti svog hrvatskog kor-
jena, pa pisao se on sto puta Corenich,
proglasise svojim kandidatom u našim
kotarima vriedne mu drugove, sve same
šorentine nekog Krivičića, pak nekog
Jug-a i konačno nekog Fakina, koji je
odkad je postao gospodin promjenio svoje
ime u Fasihini.

Mi njega doduse ne poznamo osobno
al mu poznamo vriednog brata R. Fakina,
koji se nije nikad stranio svog hrvatskog
roda ni koljena.

Odpadnici dakle li poturice dadeše se
pod kiriju našem i svojem krvnom duš-
maninu i to valjda glavno za to, da ne
bi pala na njih sumnja, da nisu dosta
čvrsti i pouzdani talijanski rodoljublji.
Zalostna im majka.

Nu nadamo se, da će ti narodni od-
padnici na dan izbora očutiti najbolje,
kako ih naš narod duboko prezire i u
duši mrzi. Tim i takovim valja zavapiti
na sav glas: posite se odpadnici, bješte
od nas janjčeri!

Kamera se svija i svija. Tko je pro-
čitao zadnje brojeve porečkog jaslara,
morao je opaziti, da se piškari onoga
lista nalaze u strajnoj uzbuđenosti a da
ne kašemo u stanju ludila.

Poput ranjese zmaje sikele porečki listić
svoj otrov ne samo proti nama i našoj
stranci (To i moraju, tim stute koritari
svoj kruh. Op. sleg.), nego osobito proti
dvam talijanskim protivnim mu stranka-
ma t. j. proti talijanskoj pučkoj (klerikal-
noj) i talijanskoj socijalno-demokratskoj
stranci.

Ove dvie stranke navajlju na staru
kamorišćku mstronu kao maleni zagri-
ljivi psi, te ju tresu i drmaju i grizu sa
svih strana tako, da se sirota tih malica
nikako ne more osloboditi. Mašrutama,
bema nogama, vica i urlice kano da je
livan sebe, pozivjuć na pomoć i nebo i
pakao, proti nezahvalnoj strandarskoj braći.
Nevidite li — jadnici — da mi svjedi ljsti
slavenški dušman sa vratom, a vi rodjena
braća, krv moje krvi, radite mi u tom
groznom trenutku o glavi.

U ostalom na umirenje slavne kamore,
možemo njoj kao stalno prišapnuti, da
će se naći stalno u zagrijuju sva trojica
— baše li trebalo proti nama — sicut
erst . . . !

Nemare sa nas ni u Poreču ni u
Trstu, ni u Beču. Iz novina doznali
smo tečajem ovog mjeseca, kako bi
jahu nekogi talijanski politički prvaci
imenovani od vlade, valjda od ministar
stva željeznica u držano željezničko vijeće.
U to vijeće imenovani su sami Talijani, i
to sve odlučni i zagriženi Talijani, koji
nas mrze i preziru iz dna duše.

Mi ne znamo stalno, koji predlaže osobe
u to vijeće, niti koji ih imenuje, ali skan-
dal je upravo austerijski, da se u jednoj
pokrajini poviezimo oizlazni ogromnu većinu
stanovništva i u takovom ekonomskom-
gospodarstvom prometnom pitanju.

Jedna bijaku dakle imenovani talijanski
članovi u to vijeće, čitamo u novinama,
da je vlada — valjda ministarstvo poljo-
djelstva — imenovala u državno gospodar-
sko vijeće u Beču i članove iz Istre — i
to opet sve samo Talijane. Kad čovjek

čita ovaj
glava su
većinom
većina si
aki poljo
se u drž
Talijani,
ni za na
ni srca.
jednom
državnoj
doviknut
su istars
ovoj nei
krvave i
bolju sv

Sr

Fr. Ro
ste
Jur. Ma
Fr. On
ritt
Jur. Ori
dol

Fr. Ju
lija
Jur. Ka
Fr. Je
mc
Jur. Ta
Fr. Ba
Jur. Pa

na gla
na kte
koja će
lipnja
kući i
slijedeć

1. It
2. O
3. C
4. It
5. It
6. It
7. S

Ne
broj i
kasnije
valjane
prisute